

NOVI GROBOVI

STEVE SABLJAK

Po dolgi bolezni je preminil v Mestni bolnišnici poznani Steve Sabljak, star 54 let. Stanoval je na 19413 Kildeer Ave. Rojen je bil v Medjurju na Hrvatskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 37 leti. Bil je član društva sv. Nikola, št. 22 HBZ in Slovaške katoliške zveze. Delal je več let kot superintendent pri Johnston & Jennings Co.

Tukaj zapušta soprogo Mary, preje Brookner, rojena Mesić, mater Mrs. Anna Lovrich, sina Anthony, hčer Mrs. Mary Sader, tri sestre: Mrs. Mary Lučić, Mrs. Anna Sabljak v Californiji, in Mrs. Elizabeth Marinoff v Akronu, tri vnuke in več sorodnikov. Pogreb se vrši v soboto zjutraj iz Zeletovega pogrebnege zavoda, 458 E. 152 St.

JOSEPH BOBNAR

Pogreb pokojnega Joseph Bobnarja se vrši v petek zjutraj ob 8.45 uri iz Zeletovega pogrebnege zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

STEPHEN FERENAC

Pogreb pokojnega Stephen Ferenc se vrši v petek zjutraj iz Gohbovega pogrebnege zavoda, 4702 Superior Ave., v cerkev sv. Nikola ob 9.30 uri.

MEHIŠKI BERAČI SO PROTI KOPANJU

MEXICO CITY, 16. nov.—Mehiški berači in brezdomci so danes izvajali veliko zmago. Odslej se jim ne bo treba kopati v javnih domovih.

Zdravstveni urad je popustil zahtevam beračev le po "oboroženem" uporu. Kakšnih 10 beračev, ki so bili oboroženi z noži, če v uporu uposlednem javnega doma, ki so jih hoteli prišiliti, da bi se kopali.

Odslej bodo berači le razkužili.

NOVA OBRAVNAVA PROTI ALGERU HISSU

NEW YORK, 16. nov.—Jutri se bo začela nova obravnava proti bivšemu uradniku državnega odelka Algeru Hissu, ki je obtožen, da je bil v zvezah z nekakšno podtalno "komunistično organizacijo" in izročil bivšemu komunistu Chambersu državne papirje.

Hiss je pod Rooseveltovo administracijo imel visok položaj. Kot svetovalec je spremljal pokojnega predsednika na konferenci v Jalti.

Prva obravnava proti Hissu se je končala 8. julija. Takrat se je porota ni mogla soglasiti, če je kriv ali pa ne.

ZIDJE SO PROTI NAČRTU ZA JERUZALEM

LAKE SUCCESS, N. Y., 15. nov.—Predstavniki židovske države Izrael so danes priporočili Generalni skupščini Združenih narodov, naj zavzame Palestino, ki predlaga internacionalizacijo svetega mesta Jeruzalema.

Soglasno z izjavami predstavnikov je mlada židovska država pripravljena zagotoviti varnost in nedotakljivost svetih mest v Jeruzalemu in priznati verske pravice vsem skupinam.

Predsednik posvaril iranskega kralja; pravi, da naj se čuva Rusije, ker ji ne more zaupati

WASHINGTON, 16. nov.—Predsednik Truman je danes posvaril mladega kralja Irana, rekoč, da bi se moral čuvati Sovjetske zveze, ker da se ji ne sme zaupati.

Kralj Mohamed Reza Sah Pahavi, ki ima naslov "kralj kraljev", je prišel v Washington—kjer so ga dočakali z velikimi častmi—ker kljub ogromnemu oljnemu bogastvu potrebuje ameriško pomoč. Ko je došel na letališče v Washington so ga pozdravili s salvo iz 21 topov.

Obenem ko je okrcal Sovjetsko zvezo, je Truman pohvalil Zedinjene države, ki da vedno držijo obljube. Rekel je:

"Mi smo imeli opravka z veliko silo (Sovjetsko zvezo), ki pa ne veruje, da se mora držati svojih pogodb. Iran veruje, da se mora držati pogodb. Zedinjene države tudi verujejo, da se morajo držati pogodb."

Truman je nazdravil iranskega kralja s francoskim šampanjcem. Na banketu se je zbral kakšnih 60 vladnih uradnikov in zunanjih diplomatov.

Po banketu je predsednik izjavil, da je z iranskim kraljem govoril o nekakšnem "fair deal" programu za Iran. Rekel je, da je kralj imel govor, ki je bil podoben njegovemu "fair deal" govoru v St. Paulu.

150.000 vladnih uradnikov prisostvovalo sprejemu

Kakšnih 150.000 vladnih uradnikov se je razvrstilo vzdolž washingtonskega bulevarda, ko se je mimo pripeljal iranski kralj v spremstvu predsednika Trumana. Najbolj radovedne so bile ženske, ki verujejo, da si je mladi kralj prišel v Zedinjene države poiskati nevesto.

Iranski kralj bo ostal v Zedinjenih državah štiri tedne. Veruje se, da je glavni cilj obiska, da se Iranu odobri ameriško pomoč in jo tako podre proti Sovjetski zvezi.

KRČMARJI SO HUDI NA VESTNEGA DUHOVNIKA

LONDON, 16. nov.—Londonški krčmarji so združeno nastopili proti metodističnemu duhovniku Ronaldu Gibbinsu. Prepovedali so mu vstop v krčme in pivnice, ker se je iz verske vmešaval v njihov business.

Kot pravijo krčmarji, je Rev. Gibbins prihajal k baram in nagovarjal žejne ljubitelje dobre kapljice, naj se rajši vrnejo v cerkev in pustijo pijačo.

Tajnik organizacije krčmarjev in gostilničarjev je pojasnil sklep:

"Kaj bi Rev. Gibbins mislil, če bi mi hodili v njegovo cerkev in z letaki vabili vernike, naj pridejo pit v naše točilnice?"

IZVOZ V JUGOSLAVIJO SE JE ZVIŠAL

WASHINGTON, 15. nov.—Trgovinski oddelek je danes naznanil, da se je ameriški izvoz v Jugoslavijo v septembru mesecu zvišal za štirikrat.

Lovska sezona se začela; eden je ubit

V torek se je v Ohiju začela lovška sezona. Doslej je bil ubit eden lovec, osem pa ranjenih. Poleg omenjenih sta dva lovca umrla zaradi srčnega napada, ko sta zasledovala divjačino.

JUGOSLAVIJA ODDALA PRIZNANJE FIORELLU LA GUARDIJI

BEOGRAD, 14. nov.—Prihodno sredo bo v Reki odkrita spominska plošča bivšemu newyorškemu županu Fiorellu La Guardiji, ki je pred več kot štiridesetimi leti služil v tem jugoslovanskem pristanišču kot ameriški konzul.

La Guardia je kot direktor ameriškega pomožnega in obnovitvenega programa upravljal z velikimi pošiljkami hrane v Jugoslavijo, kar je rešilo življenja mnogim ljudem. Pa tudi drugače je, čeprav po poreklu Italijan, bil velik prijatelj jugoslovanskega ljudstva.

Spominska plošča bo odkrita v mali hiši, v kateri je bival La Guardia. Ulica, na kateri se hiša nahaja, pa bo imenovana po njem.

Na svečano odkritje spominske plošče bo prišla tudi ameriška delegacija. Mrs. La Guardia bo osebno zastopala Ira A. Hirschmann, ki bo obenem tudi načelnik delegacije.

ATLANTSKI PAKT JE BREZ KORISTI—DE GAULLE

PARIZ, 16. nov.—Voditelj Zbora francoskega ljudstva gen. Charles De Gaulle je včeraj izjavil, da je Atlantski pakt vsled dejstva, da ima tudi Sovjetska zveza atomske bombe, postal brez vsake koristi.

De Gaulle je napadel Zedinjene države, Anglijo in Sovjetsko zvezo. Dve zapadni sili je obtožil, da netita nespornost med Francijo in Nemčijo, ki da bi morali skleniti direktni pakt proti Rusiji.

POGODBA MED ŠPANIJO IN ZAPADNO NEMČIJO

FRANKFURT, 15. nov.—Zavezniške poverljive oblasti so danes naznanile, da je med Španijo in zapadno Nemčijo bil podpisan trgovinski sporazum, ki predvideva izmenjavo blaga v vrednosti \$19,000,000.

Nemci bodo pošiljali v Španijo kemikalije, stroje in optično opremo, v zameno pa bodo dobili pomaranče in banane.

Poleg gornjega sporazuma, je predviden novi. O tem se bodo pogovori začeli v decembru ali pa januarju.

Lausche ne bo kandidat za senat

Guverner Frank J. Lausche je včeraj objavil izjavo, s katero je zavrgel predloge, da bi prihodnjega leta kandidiral proti Taftu za zvezni senat.

V telegramu predsedniku UAW (AFL) Frank Evansu je Lausche omenil, da je že preteklega junija izjavil, da ne bo kandidat za ta urad in da svoje stališče od takrat ni spremenil. Na koncu telegrama je še enkrat poudaril, da želi storiti konec spekulacijam z izjavo, da ne bo kandidiral.

Demokratska stranka je računala na Lauscheta kot najmočnejšega kandidata, ki ga lahko postavi proti Taftu. Največ izgledov ima sedaj župan Thomas A. Burke.

NEDELJSKI PROGRAM

Jadrana je razdeljen v tri dele. Prva dva vsebujeta lepe pesmi in prizore na vasi. Zadnji pa bo vseboval pesmi in plese ciganov. Ob 3.30 popoldne v SDD na Waterloo Rd.

Domače vesti

Dunajski študentje nastopijo v Clevelandu

Študentje dunajske univerze bodo 30. novembra in 1. decembra nastopili v Music Hall s ljubkimi pesmami, valčki in slinkovitimi narodnimi plesi.

Skupino ena in tridesetih dunajskih študentov vodi znani direktor Dunajskega dečjega zbora Felix Molzer.

To je prvič, da je kakšna skupina študentov prišla v Zedinjene države, da poda umetniški program. Ti isti študentje so že nastopili v Avstriji in Angliji, kjer so želi ogromen uspeh.

Lovska sreča

Poznani čevljar Andrew Ogrin iz 18508 Shawnee Ave. je imel prav posebno srečo na lovu—ustrelil je dva fazana v treh sekundah. To se je zgodilo predvčerajšnjim, 15. novembra. Poleg tega pa je dobil še štiri zajce, da bo dobra večerja. Pravi, da bo enega fazana, ki je izredno lep, dal našopat, da mu bo ostal za trajan spomin na lovsko srečo.

Zgubila se je ura

Pred tremi tedni se je zgubila v bližini Zakraskovega pogrebnege zavoda žensko zapestno uro. Ker je bila dar od otrok, prosi žena, ki jo je zgubila, da bi jo pošten najditelj vrnil proti nagradi. Pokliče naj EX 5228.

Za okinčanje St. Clair ulice

Odbor, ki bo skrbel za okinčanje St. Clair ulice za božične praznike, sporoča, da je prejel prispevke po \$10 za kritje stroškov od sledečih trgovcev, obrtnikov in profesionalcev:

Charles in Olga Slapnik; Smrekar Hardware; Marsh & Russ Dept. Store, E&B Service Station, Pavlik Glass Mfg. Max's Auto Body Shop, Mahler Auto Body Shop, Louis Slapnik Florist, Simoncic Slovenian Home Bakery, Stan Majer Shoe store, Dolinar's Cafe, Erste Winery, Grdina Hardware, Grdina Gift Shoppe, Lusin Sophio Service, Luzar's Cafe, North American Bank, Norwood Men's Shop, Ohio State Beverage, Reliable Supply, Demshar Building Co. ter Dr. James Seliskar.

Mr. Schneller na konferenci posojilnic v Chicagu

Mr. Paul J. Schneller, tajnik slovenske posojilnice St. Clair Savings & Loan Co., je odpotoval v Chicagu, Ill., kjer se udeležuje konferenca U. S. Savings & Loan lige, ki se prične jutri in zaključuje 22. novembra.

Mr. Schneller je blagajnik Cuyahoga County Savings & Loan lige, katero bo zastopalo 50 delegatov na konferenci v Chicagu.

PO TOČI JE PREPOZNO ZVONITI, PRAVIJO

LAKE SUCCESS, 16. nov.—Glavni delegat nacionalistične kitajske vlade, ki se nahaja pred popolnim porazom, je danes izjavil, da bi rad videl, če bi se ustanovilo novo kitajsko stranko, ki bi se pod zastavo "liberalizma" borila za neodvisnost Kitajske.

Delegat, dr. T. F. Tsiang, je rekel, da bi cilji takšne stranke, ki bi zamenjala korumpirano Čiangkajškovo kuomintang stranko, morali biti:

Nacionalna neodvisnost Kitajske, nagli ekonomski razvoj, da se dvigne življenjski standard kitajskega ljudstva in individualna svoboda.

ANGLEŠKI MINISTER NAPADEL SOVJETSKO ZVEZO, VIŠINSKI PA MU JE VLJUDNO ODGOVORIL

LAKE SUCCESS, N. Y., 16. nov.—Angleški državni minister Hector McNeil je danes viharo napadel Sovjetsko zvezo, češ da hoče "umoriti mir," toda sovjetski zunanji minister Andrej Višinski mu je mirno in zelo vljudno odgovoril, da se lahko najde skupno osnovo za sodelovanje med vzhodom in zapadom.

McNeil je izjavil, da nevarnost vojne ne bo nikoli odklonjena, če Sovjetska zveza ne bo dvignila "železne zaveze." Zagrozil je, da bi lahko zapadne sile znižale svoje odnose s Sovjetsko zvezo na najnižjo stopnjo.

Čeprav je Višinski še enkrat obtožil zapadne sile, da pripravljajo napad na Rusijo in da so brez potrebe zaradi atomskih bomb stradali japonski otroci in žene, je njegov odgovor bil zelo pomirjevalen. Višinski je celo pohvalil Zedinjene države, rekoč, da so "velika, mogočna in učena dežela." Pristavil je, da pa kljub temu Zedinjene države predstavljajo pojmovanje starega sveta in da njihova znanost nazaduje.

Sovjetski zunanji minister se je norčeval iz kapitalistične znanosti, kateri da je vzelo veliko let, da je izdelala par atomskih bomb, "da se jih vrže na mirno ljubno japonsko prebivalstvo, po ceni več tisoč človeških življenj, da se pobije otroke, ki so šli v šole, in njihove matere, ki so jih spremljale."

Debate so bile pred glavnim, Političnim odborom Združenih narodov v zvezi z mirovnim načrtom tako zapadnih sil kot Sovjetske zveze.

Višinski pohvalil predsednika skupščine

LAKE SUCCESS, 16. nov.—Sovjetski zunanji minister in mesto New York se strinjajo vsaj v enem, da je predsednik Generalne skupščine Z. N. brigadni general Carlos Romulo res "velik mož."

Na banketu, ki je bil prireditelj v počastitev Romula, je predstavnik mesta New York Grover Whalen "nazdravil" Romulo. Po njegovi zdravici se je dvignil tudi Višinski, ki je dejal, da bi hotel pristaviti, da tudi sovjetska delegacija občuduje predsednika Generalne skupščine.

NEVIHTA V INDIJI

NEW DELHI, 16. nov.—Predstavnik indijske vlade je danes naznanil, da je velika nevihta 27. oktobra zahtevala v provinci Madras življenje več tisoč ljudi. Nobenega pojasnila ni, zakaj je vlada držala število žrtev v tajnosti več kot tri tedne.

Raketirstvo z bingom

Mesto je včeraj ukrepalo o novih merah, da se zatire pretirano raketirstvo z igro bingo, potem katere se letno izžema od udeležnikov do \$8,000,000. Večinoma se bingo prireja pod pretvezo, da gre za "dobrodolne namene," dejansko pa je lani le 3 odstotkov gornje vsote bilo namenjeno raznih takšnim dobrodelnim akcijam. Ostalo je večinoma šlo za "kritje stroškov."

Pričakuje se, da bo policija pozorno nadzorovala igralnice binga. Tudi dovoljenja za to igro bo odslej težko dobilo.

ČESKOSLOVAKA UKAZALA AMERICANOM NAJ ZGINEJO

PRAGA, 15. nov.—Diplomatični krogi so danes razkrili, da je Českoslovaška ukazala Americanom, Angležem in ostalim tujcem, naj zapustijo deželo.

Isti krogi verujejo, da se Českoslovaška želi iznebiti vseh tujcev, ki niso v diplomatični službi ali pa ne predstavljajo tuja podjetja.

Českoslovaško notranje ministrstvo je dalo prizadetim tri dni do dva tedna, da se pripravijo na odhod.

KITAJCI BODO DOBILI AMERISKE PROTESTE

WASHINGTON, 16. nov.—Diplomatični krogi verujejo, da bo ameriška vlada poslala proteste tako kitajskim nacionalistom kot kitajskim komunistom.

Protest bo poslan novi vladi ljudske republike zaradi Angusa Warda, konzula v Mukdenu, katerega so komunistične oblasti zapadle skupaj s štirimi uradniki, ker so baje pretepali nekega Kitajca. Nacionalistom pa bo protest poslan, ker je neka njihova bojna ladja napadla neko ameriško ladjo, ki je plula v bližini Šangaja. Ameriška ladja je bila precej poškodovana.

VOJAK, KI JE UKRADEL BOMBNIK, JE V TEŽAVAH

OWATONNA, Minn., 15. nov.—Bivši narednik letalskih sil Malcom McCready, ki je leta 1948 ukradel bombnik tipa B-25, je zopet prišel v težave. Policija ga je aretirala v neki točilnici, kjer je začel streljati v strop in se brez besede oddaljil.

McCready je že leta 1948, takoj ko je ukradel bombnik, bil nečastno odslovljen iz armade.

Čistka "titovcev" v zapadni Nemčiji

FRANKFURT, 16. nov.—Anglo-ameriški krogi poročajo, da so v zapadni Nemčiji bili izobčeni iz komunistične stranke ali pa so sami izstopili mnogi stari komunisti.

Po mnenju teh krogov so baje nemški komunisti "spoznali sovjetski imperalizem."

Podpiratelje jugoslovanskega maršala Tita se izobčijo iz stranke, ker se verjetno namerava preurediti politično linijo stranke, da bi bila bolj navezana na Moskvo. Zapadni uradniki verujejo, da so to priprave za novo in bolj vneto kampanjo proti zapadnim silam.

Reorganizirana komunistična stranka zapadne Nemčije bo baje podpirala social-demokrate, ki so glavna opozicija v parlamentu. Komunisti so dobili 15 sedežev na volitvah preteklega avgusta.

Sovjetski krogi računajo, da je od 45,000,000 zapadnih Nemcev kakšnih 450,000 komunistov, zapadni krogi pa pravijo, da jih je le kakšnih 250,000 do 275,000.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NEKAJ O BEGUNCIH

Zadnje čase se je v okviru zakona o beguncih vselilo v Zedinjene države tudi nekaj slovenskih beguncev. So razmerno z vseljevanjem beguncev drugih narodnosti, je to število zelo nizko, celo precej poniževalno za one, ki zbirajo denar za te namene in se pečajo s tem vprašanjem.

Kot smo že večkrat poudarili, bi splošna obsodba vseh beguncev brez razlike, ne bila pravična. Med našim naprednim življenjem se ta odnos napram vsem beguncem na splošno že spreminja v predsodke, kajti dovolj je, na nekdo reče, da je prišel sem kot begunec, mu že s preziranjem obračajo hrbet. Res je, da mnogi, posebno oni, ki so rama ob rami z nemškim in italijanskim okupatorjem morili svoje lastne brate in sestre, niso drugega nič zaslužili. Toda z druge strani je tudi nekaj takšnih beguncev, ki ničesar niso zakrivali, pač pa jih je zavajala in lažnjiva propaganda spravila v tujino, kjer so prepuščeni sami sebi, kjer trpijo krivice in ponižanja, kjer se jih zapostavlja in na splošno z njimi ravna kot z izmečki človeške družbe.

Lahko bi navedli nekaj primerov, da se potrdi razlike, ki delijo ene begunce od drugih. Eni se sedaj po prihodu v Ameriko javno bahajo, koliko partizanov so poklali, drugi pa celo zagotavljajo, da bodo ob pravem času šli nazaj in se maščevali. V veliki večini so seveda proti komunizmu, kar se jim v demokratični družbi ne more zapisati v greh. Med njimi je pa tudi, čeprav malo število, poštenih in iskreno čutečih ljudi, ki zaslužijo simpatije našega delavca, ker končno sami pripadajo delavskim vrstam in bodo nedvomno po spoznanju zablod in ko se osvobodijo zavajalne propagande, s katero so jih pitali skozi dolga leta, pristopili na stran zavednega, poštenega in naprednega delavstva.

V našem uredništvu se je zgledilo nekaj takšnih beguncev. Ne želimo na tem mestu govoriti o posameznih primerih, kajti zavarovati jih hočemo pred možnimi nepravilnostmi, ki bi jih imeli zaradi takšnih obiskov. Upamo pa, da bo prišel čas tudi za to.

Sama A. D. je priznala, da so mnogi begunci pričakovali več od Amerike. Lahko zagotovimo, da so ne samo pričakovali, pač pa se nekateri tudi globoko razočarali. Kljub djestvu, da imajo tu v naši deželi polno svobodo, demokracijo in prilike za udobno in celo razkošno življenje, se ne morejo privaditi novemu načinu življenja. Saj so sami naši prvi priseljenci, ki so prišli v zgodnji mladosti, bili razočarani in jih je domotožje ali pa nezmožnost, da se prilagodijo novemu življenju, mučila še leta in leta. Kaj pa naj čutijo oni, ki so prišli že precej priletni in morajo začeti vse iznova?

Da, za mnoge je življenje težko in tragično. Ne glede če so "izobraženci" ali pa navadni delavci imajo svoje probleme, ki jih mučijo in katerim je težko najti rešitve. Ne bi bili ljudska bitja, če te probleme ne bi imeli. Ni vse v materialni, fizični in dozdnevni sreči. V materialni eksistenci je le del problema. Daleč vaznejše je, kako bodo uredili svoje odnose s sredino, v katero so prišli, kako se bodo prilagodili novi domovini v vseh ozirih—v kulturnem, duševnem in materialnem. Da ne bodo kakor ljudje, ki so zgubili eno domovino, druge pa niso našli.

Govorili smo z beguncem, ki nam je priznal, da je sicer Amerika storila nanj velik vtis. Kar načuditi se ni mogel, da je nekaj takšnega mogoče. Skušal jo je razumeti. Dozdevalo se mu je, da je res prišel v obljubljeni deželo. Menil je, da si bo z lahkoto uredil srečno, mirno in zadovoljno življenje. Pa ni tako. To so bili le prvi vtisi, ki pa so kmalu zginitili in pojavila so se druga spoznanja. Zatem je prišlo razočaranje. Mogoče bi kdo sodil, da je novodošlec brez dela, da ima čisto materialne težave. Pa ni tako. V tovarni dobro zasluži in od svojega prihoda pred kakšnimi tremi meseci se je v tem oziru precej opomogel. "Vsako nedeljo imamo lahko na mizi pečeno kokoš. Pa kaj je to? Bolj sem bil zadovoljen in bolj miren v 'starem kraju,' ko sem imel le skledo kislega zelja in krompirja," nam je rekel.

Kako pa z onimi, ki še vedno tavajo po mestu in iščejo delo? Tudi takšnih je nekaj. Organizacija, ki jih je spravila v deželo, se ni pobrigala, da bi jim zagotovila najvažnejše—priliko, da se lahko preživljajo. Kar je bilo važno je, da se jih spravi sem, drugo pa bo ljubi Bog uredil.

Potem pa pridejo tudi oni, ki so kljub vsem zagotovilom A. D. o sijajnih plačah, ki da jih imajo, izkoriščani samo zaradi tega, ker so begunci in jih v mnogih krajih smatrajo za drugorazredno delovno silo.

UREDNIKOVA POŠTA

V nedeljo k "Jadrano"

Cleveland, Ohio.—V nedeljo popoldne bodo imeli svoj prireditelj pevci in pevke zbora "Jadrano" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 3:30 uri, to se pravi — točno ob pol-štirih.

Nedeljska prireditelj bo precej drugačna kot navadno. Čez 20 lepih pesmi je povezanih v tri snopiče in pesem je povezana z drugo pesmijo. Vse pa bo napravilo slikovite prizore, ki se bodo vrstile pred nami.

Prvi del: Jutro je. Pridni delavci se odpravljajo na delo. S pesmijo pozdravljajo mlado jutro. Tudi dekleta žvrgole predno gredo žito plet. Naenkrat pa se spomni ena izmed njih, da ji je ongava Mina pravila, da plača ongov oče več kot ta. Takoj je štrajk napovedan. Gospodar pride. Ko vidi kaj se godi, pravilo prosi naj gredo dekleta delat. Po glihanju primakne gospodar en groš z oblubo, da bodo žganci dobro zabeljeni, pa štriklji da bodo kar sami dol lezli.

Kranjčičev Jurij pride pod okno klicat Maričko. Navlekel se ga je in zamenjal sonce z lunno. Kar pri belem dnevu se spomni na ljubezen in sili v kamrico. Dobi pa — metlo.

Dan poteka. Že se vračajo delavci iz polja. Radostno zapojejo pesem o žetvi in zaključijo prvi del z:

Glejte že solnce žaluje,
skoro za goro bo šlo.
Hladan počitek nam daje,
pojdemo veselo domov.

Drugi del: Večer na vasi. Fantje in dekleta zapojejo venček narodnih. Potem še eno in še eno. Pa kaj, dekleta morajo domov. Ne spodobi se ostati zunaj predolgo. Fantje sami zapojejo pa se kaj kmalu pozgube k ljubcem v vas. Ta kliče Micko in ji šepče o ljubezni in sreči. Oni zopet obljublja Francki zlate gradove.

Ko zlati mir na krilih slava
nizdol z visokih nam gora
naj dekle se ti poigrava
in splete moje misli vmes.

Tretji del: Čigani. V gozdu je cigansko taborišče. Tam je življenje, divje, neugnano. Godba, petje, plesi. Pojejo o ljubezni, o sreči. Vprašujejo zvezde naj jim povedo o njih usodi.

Pomagajte ve zvezde nam,
čujte nas, ozrite se na nas
otroke.

Trenutek že razigrano pojejo:

Dlan ob dlan, ploska naj
tu in tam tja v en dan.
Pojmo vsi na ves glas,
radostno kar je nas.

To je površen opis. Pridite, ne bo vam žal. Učitelj je mladi Vlado Malečkar, režijo ima v rokah John Steblaj, ki bo tudi vodja programa. Plesala bo Miss Judy Pretnar, a za ples bosta igrala dva orkestra — v zgornji dvorani Vadalov in v spodnji pa Kristofov.

Na svidenje v nedeljo, 20. novembra pri Jadranu na Waterloo Rd.!

Jadrančan.

IZDAJALKA TOKIO ROSE POSLANA V ZAPOR

SAN FRANCISCO, 15. nov.—Iva Toguri, ki je za časa vojne širila za Japonce propagando proti svoji lastni domovini, je bila danes poslana v federalni zapor za ženske.

Toguri, bolj znana kot Tokio Rose, je bila obsojena na 10 let ječe. Čez tri leta, če se bo v zaporu dobro obnašala, bo lahko pomiloščena.

Ni potrebno, da bi omenjali nadaljne primere, govorili o drugih problemih. Rečemo le to, da so ljudje, ki so odgovorni za usodo beguncev, posebno za one, katere so brez potrebe spravili iz rojstne domovine, da so ti ljudje prevzeli veliko, veliko odgovornost. Tu ne gre za minljiva politična nesoglasja, tu gre za usodo ljudi, za njihova življenja in za njihovo srečo.

Koncert pevskega zbora "Zarja"

Cleveland, Ohio.—Bližamo se Zahvalnemu dnevu in koncertu pevskega zbora "Zarja", ki se bo vršil na ta dan 24. novembra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. pod vodstvom pevovodje Jos. V. Krabca. Prične se ob 4. popoldne.

Pevci in pevke "Zarje" se pridno pripravljajo za ta koncert, da bodo dali posetnikom čim več prijetnega razvedrila. Tako bodo navzoči rekli, da imeli smo res krassen Zahvalni dan. Proizvajane bodo lepe nove pesmi, med njimi Oton Zupančičeva "Zeljarju". Dalje boste čuli pesmi "Južne gartrože", "Toplo nam utriplje srce", "Travniki dehtijo", "Venček dolenskih pesmi", itd. Nastopali bodo tudi kvarteti, dueti in solisti in upamo, da vam bodo tudi oni ugajali.

V drugem delu programa bo pa vpriporjena opereta "Kmota ali meščana". V njej nastopijo naši znani dobri igralci in pevci: Jennie Fatur, Frank Kokal, Tony Perušek, Andy Turkman, Josie Turk, Stephanie Poljšak in celi zbor.

Po koncertu bo pa prosta zabava v prizidku, kjer vam bodo kuharice in točaji postregli z okusno večerjo in pijačo, da vam ne bo treba skrbeti za domačo. Ob osmih zvečer se pa vrši ples, za katerega bo igral So-kach-Habat Tune-mixers orkester.

Zarja vas vse vljudno vabi, da posetite ta njen koncert v čim večjem številu in tudi iz sosednjih mest, da se bomo v veliki družbi tembolje zabavali. Vstopnina je 85c, pri blagajni \$1.00, zvečer za ples pa 75c. To rej ne pozabite koncerta Zarje na Zahvalni dan!

J. K.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je, pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrti med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15¾; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

Lep uspeh detroitskih igralcev

V nedeljo 13. novembra so detroitski igralci, odnosno igralce gostovale v Clevelandu s presretno dramo "Svet brez sovraštva," katero je spisala Mira Pucova. Ta drama je bila vpriporjena ob priliki 45-letnice SNPJ, ki jo je priredilo društvo "V boj," št. 53 SNPJ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Udeležba je bila naravnost sijajna in navzlic nekaterim obširnimi enoličnim dialogom v drami, je bilo ljudstvo ves čas mirno in pozorno, kar znači, da so igralci dobro izvršili svojo nalogo. V svoje vloge so se vživeli s takim razumevanjem, da je bilo v dvorani marsikatero oko rosno.

Priznati se mora, da so bile vloge srečno razdeljene in do bro naštudirane, za kar gre glavna na zasluga režiserju A. Faturju, ki pa ne vemo, iz kakšnih razlogov to pot ni bil navzoč. Drama "Svet brez sovraštva" je žgoča satira proti brutalnosti nemškega vojaštva ob času okupacije Slovenije, obenem pa klic za trajni mir med narodi.

Dejanje se vrši v enoličnih policijskih zaporih v Ljubljani, kjer ni veselja in romantike, temveč le ponižanje in trpljenje. Zato imajo igralci dvakrat težjo nalogo. Ne vem, katera igralca zasluži več priznanja; ne samo izmed treh vodilnih karakterjev, temveč tudi v stranskih vlogah.

Jennie Urban je v vlogi Špelce ustvarila kremenit značaj slovenskega dekleta. Sojetnicam je bila učiteljica, med Marijo in njeno taščo Svetelovko pa posredovalka v njunem sporu. Njen glavni cilj pa je bil sožitje med narodi in svet brez sovraštva. Svojo vlogo je odigrala s takim patosom, da smo kar strmeli. Nepozabljen bo ostal zlasti ganljiv prizor med njo in Marijo v tretjem dejanju. Jennie polaga važnost na vsako malenkost. Odlikujejo jo naravne kretnje, mimika in pravilno naglašanje besed. Očividno se ji pozna učinek dramatične šole, katero je svojčas obiskovala v Detroitu.

Mlado mater Marijo je to pot igrala Josephine Spendal. Dasi je svojo vlogo naštudirala kar na hitro in brez režiserja, jo je izvršila z odliko in razumevanjem, ki pristojno ljubeči materi in soprogi. Bila je nežna in vdana, pa zopet razjarjena kot volkulja, če ji odvzamejo mladiča. Ta vloga zahteva silnih notranjih bojov in samozatajevanja. Nemški rablji so ji dali na izbero, da žrtvuje svojega moža ali pa sinčka. Odločitev je bila težka, toda zmaga je materinska ljubezen. Tudi njen otrok je igral važno vlogo kljub temu, da ni bil v seznamu igralcev.

Odločno kmetic Svetelovko in mater treh partizanov je presenetljivo naravno in z občutkom odigrala stara oderska znanka Mary Rant. Iz svoje vloge je izklesala pristen tip ljubeče matere in prekaljene napredne žene. Navidezno trda in brezobzirna, ob svoji smrti pokazala plemenito srce napram Mariji. Mrs. Rant smo hvaležni za njeno v srce segajočo igro. Le tako dalje, Mary!

Lydia Platt je nova, mnogo obetajoča moč na detroitskem odru. Igrala je v vlogi Mime, katero je Svetelova namenila svojemu sinu Andreju, dočim je on poročil lepo Marijo. S svojim priprostim vedenjem in čutečim srcem, je naredila na navzoče dober vtis. V drugačnih okoliščinah bi njeno belokranjsko narčje motilo ozračje igre, toda to pot je bilo na mestu, ker so se v ječi nahajale jetnice iz vseh predelov Slovenije. Če se bo držala odra, bo postala še cela igralka. More power to you, Lydia!

Dr. Silva Premk je edina intelektualka v tej drami. Ker je zavedna, je morala tudi ona okusiti vze gorje nemških tiranov.

To vlogo je imela Josephine Gregorič, ki jo je izvršila zadovoljivo. Ko bi imela bolj elegantne kretnje in dostojanstveni nastop, bi napravila še večji učinek. Z vztrajnimi vajami se bo nedvomno še izpopolnila.

Tudi Helen Kržišnik je razmeroma nova moč, toda na odru je že kar domača. Igrala je v vlogi Dolenjskega kmečkega dekleta Rozke, katero so Nemci izsledili, ko je pomagala partizanom. S svojim neprisljnim nastopom in kmečko iskrenostjo je občinstvu ugajala.

Lahkoživko Kolonelovko je dobro pogodila Frances Kapel. Je to hvaležna vloga, ki se roga vsem zakonom življenja in hi navski morali. Navzlic temu ji pa v srcu še tji iskra plemenitosti, ko se zavzame za Marijinega otroka, ki postane sirota. Frances je igrala svojo vlogo z razumevanjem in brezčutjem, ki je za take ženske značilno. Ne škodile bi ji še bolj kometne kretnje in globoko izrezana obleka.

Mary Jurca je imela naivno vlogo Mojškerce. Je to tip iz ljubljanskega delavskega predmestja, kjer je pred preobratom vladala beda in socialne krivice. O veličastni osvobodilni borbi ima le meglene pojme, pa so jo vzlic temu zaprli. Mrs. Jurca se je z vso vneemo vtlopila v svojo vlogo in jo izborno rešila. Opazilo se je, da ni prvič na odru. S svojim večnim tarnanjem o zajčjih in kurah, je povzročila mnogo smeha, ki je v dramah redka prikazen.

MRTEV ČLOVEK JE SPET OŽIVEL

Valentina Dimitrijeviča Cerepanova je ranil šrapnel v stegno. Zdravnik na bojnem polju je razsodil: smrt je nastala zaradi pretresa in akutne izgube krvi ob 19.41 uri dne 3. marca 1944.

Torej je Valentin Cerepanov tega dne umrl. Ni bilo nikakih znakov življenja: prenehal je utrip, srce ni več bilo, zmanjkal je poslednji dih na posivelih ustnicah. Cerepanov je bil eden izmed primerov, ko so se zdravniki borili s smrtjo. Tega človeka je bilo treba tako rekoč potegniti z roko nazaj v življenje. To je opravil dr. Vladimir Aleksandrovič Negovski in Cerepanov je kasneje normalno živel in je pomladi 1946 iz daljnje Džerzinskega telefoniral dr. Negovskemu v Moskvo, da je živ in da ravno slavi svoj drugi rojstni dan.

Že v 17. stoletju so začeli učnjaki odgrinjati uganko smrti: Ugotovili so, da smrt organizma ne pomeni še prenehanje življenjskih funkcij vseh njegovih delov. Posamezno stanišče lahko določen čas preživi svojega gospodarja in ohrani svoja vitalna sredstva.

"Fiziološka smrt" zaradi starosti je zelo redek pojav. Zračnuni so namreč, da le polovica ljudi doživi svoje štirideseto leto. Večina ljudi tudi umre "patološke smrti", to je zaradi bolezni ali poškodb.

Ruski učenjak Vladimir Aleksandrovič se mnogo peča z vprašanji prežgodnje oziroma nepričakovane smrti. Prišel je do prepričanja, da je treba točno ločiti klinično smrt, to je, ko neha biti srce in ko se preneha dihanje, od biološke smrti, ko neha vsak znak življenja v vsem stanišču organizma, ko ni več možno z nobenim sredstvom vzpostaviti življenja. Pri mnogih primerih je klinična smrt šele prva faza v proceduri umiranja. V tem prehodnem stanju še ni prekasna intervencija. S študijem v tesni zvezi med funkcijami krvnega obtoka in dihanja, med središči mozga, ki urejujejo obtok krvi in dihalni aparat, je ugotovil, da ima veliko važnost umetno dihanje. Laže je seveda vzpostaviti delovanje srca, kakor pa dihalnih organov,

Edina večja možka vloga v tej drami, je vodja v zaporih. Igral ga je star oderski znanec August Platt. Bil je vseskozi prvovrsten, oblašten, krvoločen in brezobziren nacist, kateremu je mučenje Slovencev v sadistično naslado. Platt je za slične vloge kot ustvarjen, zato naj se še nadalje drži odra in pomaga gojiti našo dramo in glasbo.

Kratko vlogo stražnika v zaporih je igral Louis Urban, ki je s svojo drznostjo in surovostjo pokazal dovolj smisla za enake vloge. Sfluter je bil Mike Gregorič, masker Louis Kaferle, mojster odra pa John Sorc, ki je uredil okusno scenerijo.

S tem je lista detroitskih igralcev izčrpana. Povdariti moram le to, da naj se v bodoče nekateri igralci v kmečkih vlogah skušajo izogniti književni slovenščini kot: bil, delal, šel, plačal itd. Namesto tega naj uporabljajo domačo govorico, ki je obenem tudi oderski jezik, na primer: biv, delav, šev, plačav. Taká govorica iz kmečkih ust zveni na ušesa kot spakovanje.

Sporod na proslavi je vodil društveni predsednik Frank Barbič, aranžiral ga je pa tajnik in neumorni društveni delavec Jože Durn. Kratke, toda jedrnaté govore sta imela predsednik SNPJ Joseph Culkar in jugoslovanski konzul Vinko Knol. Po vsporedu se je vršil ples v obeh dvorinah. Navzoči so bili gostje tudi iz zunanjih naselbin in znani Peter Benedict jo je primahal celo iz daljne Californije. Društvo je lahko ponosno na lep moralni in gmotni uspeh.

Frank Česen.

toda s tem še ni rešeno vprašanje. Umetno dihanje ne omogoča samo povečanje kisika krvi. Mehanično napolnjuje pljuča, povzroča v mozgu tudi vrsto živčnih dražljajev, tako da postane s pomočjo živcev možna nekakšna masaža dihalnih središč. Napolnjevanje pljuč z zrakom s pomočjo aparata, podobnega mehu, je ena izmed glavnih metod oživljenja dr. Negovskega. Istočasno je treba izpolniti to metodo s tem, da se oživi srce z vbrizgavanjem krvi v krvne žile. Najprej vbrizgava jo kri v žile "mrtvega srca", dokler srce normalno ne bije; ko srce bije, tedaj se vbrizgava kri v žilo dovodnico. Pri tem uporabljajo še druga pomožna sredstva.

Negovski je ugotovil, da je treba začeti oživljati telo prvih šest minut po klinični smrti. Drugače je prepozno, ker nastanejo v stanišču osrednjega živčnega sistema nepopravljive spremembe.

DEKLICA STARA 3 LETA IMA UMETNE ZOBE

BIRLEY, Anglija, 15. nov.—Annie Smith, ki je stara tri leta, je danes dobila umetne zobe v soglasju z zdravstvenim programom delavske vlade. Annie so morali popliti zobe, ko je bila stara 18 mesecev, ker so ji začeli zaradi neke bolezni gniti.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov in se naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vagal E. 62nd St., vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

IVO PIRKOVIČ:

BITKA ZA PLETERJE

(Nadaljevanje)

Tisto noč smo v Novem mestu slabo spali vsi, Italijani s svojo sramoto, mi pa s svojo radostjo. Vso noč so namreč grmeli topovi. Tako so delali Italijani selej, kadar so bili tepeni. Iz svojih zapiskov iz tistih dni razberem, da so grmeli topovi v gluho noč vsaki dve minuti, včasih kar vsako, vse do jutra.

6. Druga noč bitke

V petek čez dan so partizani pregrupirali svoje oddelke, da bi se pripravili za nov napad na Pleterje. Brezovico so se namenili spet oblegati, da ne bi mogli poslati v samostanu obkoljenim pomoč. Za napad sta bila določena prvi in tretji bataljon Cankarjeve teren bataljon XIII. proletarske brigade. Vsi drugi oddelki so dobili povelje zavarovane dohode na bojišče, motili z obstreljevanjem sovražnika v St. Jerneju in na Brezovici ali pa oditi v rezervo.

Toda naj nam popisuje dogodke druge noči v samostanu zopet pleterski prior, dr. Josip Edgarp Leopold, ki je bil vsemu sam priča:

"Komaj se je drugi večer, 19. februarja, pomračilo, se je znova razvnelo ostro streljanje in partizani so močno navalili z vseh strani. Beli so streljali v zrak rdeče rakete v znamenje, da so v nevarnosti in da potrebujejo pomoči."

"Medtem so partizani prodrli skozi glavna vrata v staro cerkev, v kateri se je razvila prava bitka. Streljalo se je in metalo ročne granate z ene in druge strani, da je po cerkvi vrvile odmevale. Ne navaden privor za cerkev! Na vrodu v stari cerkev je padel nek partizan, ki je prebil vrata, nakar so partizani z bombami uničili tisti bunker, v katerega se je prišlo iz cerkve. Beli so se umaknili proti glavnemu vrodu v samostan, kjer so imeli največ bunkerjev in kjer so bili najboljje utrjeni. Partizani niso mogli za njimi, ker bi imeli preveč izgub. Prebiti bi se morali skozi

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: ENdicott 0718

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

CVETOČA POMLAD

(Nadaljevanje)

Tako obilno življenje traja več kot dober mesec, dokler se najde še zadnje jabolko na drevesu. A ko že zmanjka jabolka, tedaj doraste repa na polju in tudi to je dobro za lačen zlodec.

Tako je bilo vselej pri Magdičevi družini. Tako so počenjali najstarejši, ko so bili še otroci, in njih so te navade povzemali mlajši in to se je podedovalo od enega do drugega, kakor so pač dedovali. O, mnogo huje je bilo med vojno. Ampak tega se spominja od te družbe samo še Tinec, ki je bil takrat že dovolj

opremo in ročnimi knjižnicami medtem, ko je pogorela sedemnajsta samo deloma, od križnega hodnika pa streha dveh krakov. Ogenj se je razširil na prostor 120 x 160 metrov. Tako dolga sta bila namreč oba kraka križnega hodnika. Partizani so se spustili z lestvami čez zid v mali vrt, ki je poleg vsake celice, splezali po drevmu v celico ter zanesli ogenj v sobi prvega nadstropja in na podstrešju. Prvi pri tem delu je bil komandant Cankarjeve brigade sam Dragan Jeftić, doma iz Milanovca v Srbiji, kakor nam je to pozneje sam pripovedoval. Suh smrekov les se je zelo lahko vnel, ogenj se je pa širil z veliko naglico in hitro zajel vse celice."

Medtem se je med belogardisti raznesla govorica, da so partizani zaminirali podstrešje v središču samostana in med njimi je zavladala zbeganost. Menili so se umaknili v pritlične prostore, kjer je bila preje si rarna. Tedaj je ogenj zajel že tudi veliko lopo pri zidu, blizu glavnega vhoda. Ogenj je uničeval gospodarske stroje in zalogo koruze, katere je bilo nekaj partizanske. "Pravkar se je začelo daniti — pravi pater prior —, ogenj je razsvetljeval ves kraj. Pogled je bil veličasten."

"Proti jutru so Italijani iz St. Jerneja obstreljevali okolico Pleterja s topniškimi granatami in šrapneli. Iz italijanskih poročil pa izvem, da "je topništvo, ki se je ravnalo po silovitem streljanju pušk in avtomatičnega orožja, s šrapneli dobesedno sejalo po samostanski okolici". Zjutraj so topovi molčali, pred poldnem so za znova začeli in postajali vse glasnejši. Berardi pa zatrjuje, da topništvo ni obstreljevalo le samostanske okolice, ampak šentjernejsko dolino kar po vsej dolžini: Mokro polje, Gracarjev turn, Brezovico, Vrh, Cerov log, Mihovo, Vrhpolje, Jelšo, Šmarje, Javorovico, Vratno, Apenik, Drčo, Ržišče, in Prekopo.

Partizani so zjutraj, ko se je

"Najbolj kompletna trgovina več milij naokrog"

3-DNEVNA RAZPRODAJA ZA PRAZNIKE

v četrtek, petek in soboto

Deške Play srajce, \$2., SEDAJ 1.29

Deške pisane in eno-bravne srajce, vredne \$2., s tem oglašom 2 za 1.00

Zenske nogavice, 51-gauge 15 denier—s tem oglašom 2 para za 1.50

IMAMO STOTERO DRUGIH STVARI PO ZNIZANIH CENAH

KUPITE DARILA IN JIH SHRANITE DO BOŽIČA! Z majhnim predplačilom si lahko nabavite razne predmete in darila, ki jih shranimo za vas, dokler jih ne rabite!

Nottingham Dept. Store

FINO OBUVALO IN OBLAČILA ZA VSO DRUŽINO Vse čevlje umerimo sedaj potom X-RAY

18607 ST. CLAIR AVE.

Dovolj prostora za parkiranje avtov v ozadju trgovine.

življati za pečko, pride razkošna pomlad s prvim prijetnim soncem. Za pomladjo pride bogato poletje in za poletjem še bogatejša jesen, ko se bo človeško srce, še bolj srce otrok lahko naradovalo vsega in ko ne bodo poznali lakote. Vselej bodo otroci na svetu, ki bodo prevzemali od starejših take stvari, vselej bo moral biti kdo drzen in vselej bo moral biti kdo našeskan za svojo drznost!

Ampak tista pomlad dvaindvajsetega leta, ki se je že oglašila s prijetnim soncem, je bila v obrisih, kolikor jo je mogel pregledati Tinec, tudi zanj že drugačna kakor druge pomladi. Pri hiši so imeli krave. In že lani je včasih doletelo njega, da je moral pastij. Vendar je bil to takrat še Katičin posel. Toda iz razgovora, ki so ga imeli včasih starejši pri obedu ali pri večerji, je lahko sklepal, da bo to leto tudi zanj v delu. Kajti oče je

naredil dan, spet prenehali z borbami in se umaknili od samostana v samostanski park in sosednje gozdove.

Ogenj, ki se je ponoči močno razširil, je grozil, da bo zajel tudi samostansko knjižnico in prostore priorata. Pleterski ljudje so se trudili, da bi to preprečili, zakaj knjižnica hrani knjižne redkosti in dragoceno-sti. Nazadnje se jim je posrečilo nesrečo preprečiti.

Samostanski ljudje so se trudili, da bi pred uničujočim ognjem rešili svoje imetje. Iz prostorov, ki jim je pretil ogenj, so znašali na hodnike zdravstveni material, obleke, perilo, odeje in sto drobnih stvari, ki služijo človeku vsak dan. Vse to so nalagali na hodnikih kar na kupa. To pa je bila spet enkrat priložnost za belogardistične bisage brez dna, da si naberejo tujeja imetja. Pater prior toži v svojem spisu: "Toda vse to (kar so si pleterski rešili pred ognjem na križni hodnik), so čez dan beli odnašali in nam tako vzeli še to malo, kar je ostalo... Še v zadnjem trenutku so beli hoteli odgnati vse krave... To smo vendar preprečili." Tem čudnim križarskim vitevom dvajsetega stoletja resnično ni bilo nič svetega, ne samostan, ne cerkev, ne tuje imetje. Še ko so zrla na vseh straneh od blizu v koščeno obličje smrti in ko človek ne bi dal nič za njihove kože, še tedaj niso odtrgali svojih misli od svetne grešnosti malharske pohlepčnosti, pregrešne toliko bolj, ker so jim dajali Lahti za življenje vsega, oblačila in orožje, makaronov in denarja.

7. Beli so na koncu svojih moči

Ko so partizani v soboto, 20. februarja, ob zori prenehali z borbami, so se zopet omejili na obleganje. Dr. Leopold piše: "Čez dan so partizani zopet nadzirali Pleterje iz vinograda. Pri tej priliki je padel beli, prav za prav oče nekega belega (Jevnikar iz Malega Bana, op. I. P.), ki je prišel skozi vrata, ki vo-

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

diho v Drčo in ga je tako zadela smrtonosna krogla.

Beli so obupavali. Komandirja Sekolec in Perko sta priorju pripovedovala, da se bodo po tretji uri popoldne, če ne pride pomoč, poizkusili za vsako ceno prebiti iz obkolitve na Brezovico. "To je edina možnost, da nas ne ulove in da ne pridemo v ujetništvo," sta govorila. Prior jima je odvrnil samo: "Kaj je bilo vsega tega treba!" Belogardista sta povesila oči in molčala. Tega tudi sama nista vedela.

Če bi morali ostati v samostanu še eno noč, ni bilo dvoma, da jih ni bilo trdno zidovje ne bi moglo več ubraniti. Zato se je še pred poldne italijanski podporočnik Santo Puleio, ki je bil pleterskim belogardistom dodeljen za zvezo, dejansko pa za poveljnika, splazil nezapaženo z dvema svojima vojakoma iz samostana po strugi potoka proti Selam in prišel v St. Jernej. Tam je popisal obupni položaj belih, ki da imajo le še "malo desetih nabojev". Z novicami, da bo na vsak način še pred nočjo poizkušala priti iz Novega mesta pomoč, ki bo bele rešila iz partizanskih klešč, se je italijanski podporočnik vrnil spet pod čudni mokri poti v samostan. Medtem so se od časa do časa oglašale puške na obeh straneh. Minilo je poldne. Ob dveh ali nekaj kasneje so se prikazala tri italijanska letala, ki so partizanske položaje obmetavala z bombami.

Beli z Brezovice in Italijani iz St. Jerneja so zahtevali za vsako ceno, da pride tudi iz Kostanjevice na pomoč močan oddelek 3. čete. Belogardiste, ki so hoteli to povelje izpolniti, je vodil Drago Furlan. Toda komaj so prišli do gozda pri Dobah se je že vsipala nanje z višin, ki so jih držali partizani, toča krogel, da so morali nemudoma pobegniti spet nazaj. Nič ni pomagalo niti to, da se be-

ce in tudi pozneje pripeljane iz Pleterja pošiljali v Krško, ker so po dolini proti Novemu mestu gospodarili partizani.

(Dalje priložnost)

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO

1016 E. 76th St.

UT 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ

775 East 236 St.

REdwood 4457

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO

11101 Revere Ave.

Diamond 8029

JOHN OBLAK

DELIAK

TRANSFER

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St. HE 2730

lim priskočilo na pomoč z avtomatičnim orožjem iz Kostanjevice ter tolkli partizanske položaje s strojnico iz zvonika. Kaj so hoteli? Italijanom se ni bilo zamerjati. Zaposlili so Nemce, naj jih spuste po svojem svetu, po levem bregu Krke. Tej prošnji so Nemci ustregli popoldne. O tej prijazni razumevnosti, ki so jo pokazali Nemci v težki uri italijansko-belogardistične stiske, je pisal 24. feb. podpolkovnik Manlio Berardi svojemu divizijskemu poveljstvu: "Dolžan sem opozoriti, da so pokazale nemške oblasti živo zanimanje in prizadevno tovarništvo, ko so odstranili vse težave glede prehoda in nudili ranjencem takoj oskrbo. Nemške oblasti so dejale, da so vedno pripravljene sprejeti naše ranjence, katerih ni mogoče hitro pospraviti drugam." Med borbo so namreč beli svoje ranjence iz Kostanjevi-

rodila v njej prva ljubezen, prav za prav nemir, ki si ga ni znala razložiti. Ta nemir ji je prinesel že lanska pomlad, letošnja se je zdela, ga bo samo še poostрила.

Morda se ji je zasadil v srce ta nemir že v šolskih letih. Takrat, ko so si sedeli nasproti fantje in dekleta, ko so nekatere dekleta že pisala svojim fantom. Poznala je neko Ferencico, ki si je brez vsakega sramu dopisovala z nekim fantom, in sta tudi včas hodila skupaj, v veliko izgledovanje vseh drugih. Ni se prav nič sramovala. Že tedaj je imela močne prsi, kakor dekleta osemnajstih let. In nekateri so govorili, da se že prav ljubimkuje z njim. Ali je bilo res ali ne, Katica ni vedela. Res pa je bilo to, da je taista Ferencica šla že s petnojestim letom na delo in da se je lani v jesen vrnila domov—noseča.

Ko so pri Magdičevih o tem govorili, je Katica močno zarde-

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Poreci, da nič ne veš, to je vsa učenost. — Grigorij se je obrnil k Aksinji. — Ksjuša, pohiti, pripravi se. Veliko ne jemljaj seboj. Vzemi toplo jopico, dve tri krila, nekaj perila, bršna za prvo silo, nu, to je vse.

Ko se je zasvilo jutro, sta se Grigorij in Aksinja poslovila od Dunjaške, poljubila se zmešala, poljubila se zmešala na prag. Spustila sta se proti Donu in po zajedu prišla do grape.

— Nekdaj sva šla v Jagodnoje ravno takole, — je dejal Grigorij. — Samo culo si imela tistikrat večjo in midva sva bila malo mlajša...

Aksinjo je prevzelo radostno razburjenje, ko je od strani pogledovala Grigorija.

— Jaz pa se le bojim, da ni vse skupaj v sanjah? Daj mi svojo roko, da jo potipljem, drugače ne verjamem. — Tiho se je zasmejala in se gredeč stisnila h Grigorijevi rami.

Videl je njene od solz zabrekle, od sreče sijoče oči, v predsvitanjskem somraku blede lica. Ljubeče se je nasmehnil in pomislil: "Napravila se je in odšla kakor na pir... Nič je ne ustraši, to ti je junaška žena!"

Aksinja je rekla, kakor bi odgovarjala njegovim mislim:

— Vidiš, kakšna sem... poživljal si kakor psičku pa sem stekla za teboj. Samo ljubezen in hrepenenje po tebi, Griša, sta me tako strla... Le otroka se mi smilita, zastran sebe bi pa še "oh" ne rekla. Povsod pojdem za teboj, tudi v smrt!

Ko sta konja zaslišala njune korake, sta tiho zahrzala. Bliskovito se je bližalo jutro. Že je komaj opazno zardela na vzhodnem obnebu pasica neba. Nad Donom se je z vođe dvignila megla.

Grigorij je odvezal konja in pomagal Aksinji v sedlo. Stremena so bila spuščena preveč na dolgo za Aksinjin noge. Ujezil se je na svojo raztresenost, skrajšal jermene in sedel na drugega konja.

— Hodi za menoj, Ksjuša! Ko prideva iz grape, pojdeva v dir. Te ne bo tako stresalo. Vajeti ne rahljaj. Konjiček, ki ga

imaš pod seboj, tega nima rad. Pazi na kolena. Včasih se prismojuje in ima navado prijeti z zobmi za koleno. Nu, ajdi!

Do Suhega loga je bilo kakih osem vrst. V kratkem sta pridirjala to razdaljo in ob sončnem vzhodu sta bila že ob gozdu. Na parobku je Grigorij razjahal in pomagal Aksinji stopiti s konja.

— Nu, kako? Ali je težko jahati, ko nisi vajena? — je vprašal in se zasmeljal.

Od jeze zardela Aksinja je poblisnila s črnimi očmi. — Dobro! Bolje kakor peš. Edinole noge... In v zadregi se je zasmejala: — Obrni se stran Griša, bom pogledala noge. Nekaj mi kožo ščiplje... odrgnila sem se nemara.

— To ni nič, mine, — jo je pomiril Grigorij. — Razhodi se malo, ker ti noge rahlo drgečejo... In z ljubkujočim nasmehom je priplj oči: — Ej, ti kozačka!

Prav na dnu kotla je izbral majhno jaso in rekel:

— Tule bo najin stan, uredi si, Ksjuša!

Grigorij je razsedel konja, jima nadel skobo in položil pod grm sedli in orožje. Obilna, gosta rosa je ležala na rastlinju in trava je bila zaradi rose videti siva; pod rebri, kjer se je še prikrival jutranji polumrak, pa je motno modrikasto odsevala. V na pol odprtih čašicah cvetov so dremali oranžasti čmrli. Nad stopa so peli škrjanci, v žitu, v dišečem stepnem rastju so drobno petpedikale prepelice: "Čas je spat! Čas je spat! Čas je spat!" Grigorij je potlačil pri hrastovem grmu travo, legel in položil glavo na sedlo. Tekmujoče pripetanje prepelicega petpedikanja, usvajajoče žvrgolenje škrjancev, topli vetrič, ki je vel izza Dona s peščin, ki se niso čez noč shladile — vse je navajalo k spanju. Komu drugemu kakor Grigoriju, ki že veliko noči zapovrstjo ni spal, je bilo treba iti spat. Prepelice so ga pregovarile, da je zaprl oči, in premagal ga je spanec. Aksinja je sedela ob njem, molčala in zamišljena trgala z ustnicami vijoličaste lističe dehteče medenke.

— Griša, pa naju ne bo nihče

tukaj zalotil? — je tiho vprašala in se s stebelcem cveta dotaknila Grigorijevega zaraslega lica.

Stežka se je predramil iz zaspanskega pozabljenja in hripavo rekel:

— Nikogar ni v stepi. Zdaj je čas brez opravil. Zaspal bom, Ksjuša, ti pa popazi na konja. Potem boš ti spala. Spanec me je zmagal... spim... Cetrti dan... Potem se pomeniva... Spi, ljubček, trdno spi!

Aksinja se je sklonila h Grigoriju, mu pogladila s čela pramen las, ki mu je visel nanj, in se narahlece z ustnicami dotaknila lica.

— Ljubi moj Grišenka, koliko sivih las že imaš na glavi... — je rekla šepetaje. — Starša se, ali kako? Saj ni še dolgo, ko si bil fant... In s tožnim nasmehom se je zazrla Grigoriju v obraz.

Spal je z rahlo priprtimi ustnicami in enakomerno dihal. Njegove črne trepalnice s končki, ožganimi od sonca, so majheno podrtjevale, trepetala je zgornja ustnica in odkrivala tesno strnjene bele zobe. Aksinja se je zagledala vanj pazneje in šele tedaj opazila, kako se je spremenil v teh nekaj mesecih ločitve. Nekoj robatega, skoraj surovega je bilo v globokih prečnih gubah med obrvmi njegovega ljubečega, v potezah obustih, v ostro začrtanih ličnicah...

In zdaj je prvokrat pomislila, kako je nemara strašen v boju, na konju, z golo sabljo. Povesila je oči in se bežno ozrla po njegovih močnih, grčastih rokah in kdo ve zakaj zavzdihnila. Čez nekaj časa je Aksinja potihoma vstala, odšla čez poseko z visoko dvignjenim krilom in

pozila, da bi si ga ne zmočila ob rosi travi. Nekje v bližini je šumel in žuborel med kamenjem studenček. Spustila se je na dno tokave, pokrito z mahovnatimi, z zelenjo poraslimi kamnitimi ploščami, se napila mrzle vode pri vreću, se umila in si dobro obrisala razdeli obraz z rutico. Z ustnic ji ves čas ni izginil tih nasmešek, radostno so se ji svetile oči. Grigorij je bil vnovič pri njej! Spet jo je s prividno srečo slepila negotovost... Veliko solz je Aksinja pretočila v nočeh brez spanja, mnogo gorja je pretrpela zadnje mesece. Še včeraj podnevi jo je v ogradih, ko so ženske v bližini okopavale krompir in zapele otožno žensko pesem, boleče stisnilo srce in nehote je poslušala:

Ajte, ajte, goske sive, brž domov, kaj se niste še naplavale? Kaj se niste še naplavale, deklice še ne naplavale...

Je vodil visok ženski glas in se pritoževal nad brezupno usodo, in Aksinja ni vzdržala: solze so se ji kar udrele iz oči! Hotela se je zamotiti z delom, preglušiti

ALI KAŠLJATE?
Pri nas imamo izborna zdravila, da vam ustavi kašelj in prehlad.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami
ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH

AGENCIJA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

Le malo več kot mesec dni je do božiča. Pridite v našo trgovino sedaj, ko je še polna zaloga in velika izbira. Denemo vam na stran in bomo dopeljali k vam ob času, katerega vi želite.

BRODNICK BROS.
APPLIANCES & FURNITURE STORE
16013-15 WATERLOO RD. IV 6072

Odprto v ponedeljek, četrtek in soboto zvečer od 9. zj. do 9. zv.
V torek in petek od 9. zj. do 6. zv.
Zaprto celi dan ob sredah

bridkost, ki se ji je nabirala v srcu, ali solze so ji zagrinjale oči, drobno kapljale na zeleno krompirjevo steblo, na nemodne roke: prav ničesar več ni videla in nič več ni mogla delati. Popustila je motiko, legla na tla, skrila obraz v dlani in odprla pot solzam...

Še včeraj je preklinjala svoje življenje in vse na okoli se ji je zdelo živo in neveselo kakor na deževen dan, danes pa se ji je ves svet zdel prečudovit in svetel kakor po dobrotnem poletnem naliču. "Tudi midva bova dobila svoj del!" — je premisljevala in raztreseno ogledovala narezane hrastove liste, ki so

URADNIKI DRUŠTVA "NAPREDNI SLOVENC" ŠT. 5 SDZ

Društvo "Napredni Slovenci" št. 5 SDZ ima sledeče uradnike za leto 1949: Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, blagajnik Tom Kraich, zapisnikar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe, John Nestor.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

zagoreli pod poševniki žarki vzhajajočega sonca.

Ob grmovju in na soncu je raslo dehteče pisano cvetje. Aksinja ga je natrgala velik šopek, previdno sedla v bližino Grigorija, se domislila mladosti in začela plesti venček. Napravila je mičnega in lepega. Aksinja ga je dolgo občudovala, potem je

VDOVEC

se želi seznaniti s Slovenko, v starosti 50 do 60 let, brez otrok. Imam svoj dom in nekaj prihrankov. Katero zanima, naj pusti svoje ime in naslov v uradu "Enakopravnosti."

V MENTOR

blizu Lakeshore Blvd. se prodaja novo hišo s 4½ sobami spodaj; sobe zgoraj. Hiša je stala \$10,600, vdova bo žrtvovala za \$9,200 za hitro prodajo. Pokličite

DI 2925

FRANK ŽIBERNA

naznanja, da igra na harmonike vsak petek in soboto v gostilni FRANCES DRAGAR na 1401 E. 55 St., kamor se vabi rojake na domačo zabavo.

KADAR POTREBUJETE ZAVAROVALNINO
proti ognju, viharju in avtomobile, se lahko zanesljivo obrnete na
L. Petrich
19001 Kildeer Ave.—IV. 1874

potaknila vanj nekaj rdečkastih cvetov šipka in ga položila Grigoriju k vzglavju.

PRILETNA ŽENSKA

ŽELI DOBITI DELO ZA PAR DNI V TEDNU; SNAZENJE, ITD.

Vpraša se na
1236 E. 61 St., spredaj

ŽENSKA

stara okrog 42 let, želi dobiti delo, najsibor za kuho ali splošno hišna dela. Kdor ima kak posel, naj pokliče

UT 1-4554

PRODA SE

kuhinsko, peč, (table top) zeleno in ivory barve, v zelo dobrem stanju; moški jacket, mere 38, z ovčjo podlogo, čisto nov; čisto novo moško vrhno skujno, mere 38 in električni čistilec za preproge, Hoover izdelka. Vpša se na 982 E. 78 St.

NAROČITE SI

PERUTNINO ZA PRAZNIKE!

PURANI — KAPONI — RACE GOSKE — KOKOŠI
EUCLID POULTRY
549 E. 185 St., tel. KE 8187
JERRY PETKOVSEK, lastnik

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO'S BASEMENT

Samo en dan v petek

RAZPRODAJA KONCEM MESECA

Dekliške 1.00 do 1.99 satin, rayon in bombažne bluze

Velika izbira lepih prazničnih in krojaško izdelanih stilov v jesenskih in zimskih barvah poleg bele. Mere 32 do 38 v skupini.

88c

Basement oddelek s športno opravo

vsaka

Ženski 2.95 coat jopiči

Topli, vse-volneni jopiči v več barvah. Mere 40 do 46 v skupini.

1.69

2.98 hišne obleke znanega izdelka

Stili s zipperjem ali gumbi spredaj, v lepih pisanih in stalno jamečnih barvah. Mere 12 do 40.

50c

2.98 pisane Batiste nočne srajce

Znižane v ceni za čistko. Brez naramnic, polno vrezane. Samo majhne mere.

2.00

2.98 "Slenda-Wrap" uniforme

Primerno oblačilo fine kakovosti platnena blaga, v beli in drugih barvah. Znižane v ceni za razprodajo.

1.00

Ženske 2.99 do 4.95 bluze

Znanega izdelka—z manjšimi hibami. Rayon in bombažne v novih stilih in barvah. Mere 32 do 38.

1.99

2.98 do 3.98 halje

Z zipperjem ali za oviti okrog života; pisano seersucker in percale blaga. Polno vrezane, se perejo. Mere 12 do 40.

2.00

1.99 obšivana rayon spodnja krila

Fine kakovosti rayon crepe blago z obšivi na vrhu. Bele ali nile zelene barve. Mere 32 do 40.

1.29

Ženska bombažna spodnja krila

Stili z naramnicami, fino belo broadcloth blago. Mere 34 do 44.

88c

1.99 in 2.99 ročne torbice

Nekatere imajo manjše hibe, vsakovrstni stili, z naramnicami itd. Poleg 20% fed. davka.

1.00

Ženske 3.99 do 6.95 obleke

Eno in dvo-komadni stili v raznih merah. Mnogo stilov, barv in vrst blaga na izbero.

2.00

Moške 59c U. S. Navy T-srajce

Nekoliko pokvarjene. Fine kakovosti bombaž. Mornariške mere 32-44. (2 meri večje kot pa civilne).

39c

Ženski 59c rayon nogavice

Nekoliko pokvarjene a fine kakovosti; lepo prilagojene. Nove barve. Mere 8½ do 10½.

29c par

Moški 6x3 ribbed 39c ankletsi

Fine kakovosti 6x3 pletene nogavice. Pastelne ali temne barve. Mere 10-12. Nekoliko druge vrste.

6 parov \$1 za

Ženske \$1 do 1.50 nylon nogavice

Nekoliko neregularne; druge in tretje vrste. Vse full-fashioned. Ne vse mere.

59c par

Moške 2.95 in 3.95 športne srajce

Izbira rayon srajc z dolgimi rokavi in vsakovrstnimi vzorci natisnjeni na blagu; nekaj v solidnih barvah. Ni vseh mer v vsakemu stilu.

1.66

Sukenjski seti in snežne obleke za deco

Tople in udobne. Nekoliko zamazane. Samo majhne mere.

3.99

Dekliške 3.99 ski slacks

Tople in dobro prilagojene. Vse podložene. Rjave ali modre barve. Mere 7 do 14.

2.99

V BLAG SPOMIN

ob drugi obletnici smrti naše ljubljene in nepozabljene soproge, mame in stare mame

Angela Mostar

Svoje trudne oče je zatisnila za vedno dne 17. novembra 1947

Srčno ljubljena soproga in mama, prezgodaj si se ločila od nas, sedaj počivaš v črni, hladni zemlji, a mi Te pogrešamo vsak čas

Na Tvoj grob bomo položili, hvaležnosti ljubezni cvet, da prostor bomo okrasili, ki je in vedno bo nam svet.

Žalujoči ostali:

ANTON MOSTAR, soproga
ANTHONY in JOSEPH, sinova
MARY, poročena STAMPFEL
in ANGELA, poročena SPEHEK, hčeri
vnuki, dva brata in dve sestre

Cleveland, Ohio, dne 17. novembra 1949.